

Book Review
“Implicit Measures for Social and Personality Psychology”⁴¹
By Laurie A. Rudman

Panthipa Iamsiripreeda⁴²

Received: November 6, 2014

Accepted: February 23, 2015

Abstract

Implicit Measures for Social and Personality Psychology is a textbook about the methods and techniques used in implicit measurement. The author has divided the book into 5 chapters. The first chapter provides an introduction to implicit assessment and the second chapter presents evaluative priming as the implicit measure of attitudes. The next chapters cover the Implicit Association Test and the Flexibility of the Implicit Association Test. In the last chapter, the author discusses the basic operations, computer program and useful information for designing and analyzing the data.

Keywords: Implicit measures, Evaluative priming, Implicit association test

---

⁴¹ Book Review

⁴² Ph.D. Student, Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University.
E-mail: panthipai@hotmail.com Tel.: 089-712-0404

บทวิจารณ์หนังสือ

“การวัดผลโดยนัยทางจิตวิทยาสังคมและจิตวิทยาเชิงบุคลิกภาพ”⁴³

พรรณธิภา เอี่ยมศิริปรีดา⁴⁴

บทคัดย่อ

บทวิจารณ์หนังสือเรื่อง การวัดผลโดยนัยทางจิตวิทยาสังคมและจิตวิทยาเชิงบุคลิกภาพ เป็นตำราเกี่ยวกับเทคนิควิธีการต่างๆ ในการวัดผลโดยนัยทางจิตวิทยาสังคมและจิตวิทยาเชิงบุคลิกภาพ ผู้แต่งแบ่งการนำเสนอออกเป็น 5 บท ประกอบด้วย 1) บทนำเพื่อทำความเข้าใจการวัดโดยนัย 2) การประเมินวัดโดยนัยด้วยแบบประเมินการเตรียมพร้อมการรับรู้ 3) การทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย 4) ความยืดหยุ่นของการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย และ 5) แนวปฏิบัติพื้นฐานของการดำเนินงานและข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการออกแบบและวิเคราะห์ข้อมูล

คำสำคัญ: การวัดผลโดยนัย แบบประเมินการเตรียมพร้อมการรับรู้ การวัดการเชื่อมโยงโดยนัย

---

⁴³ บทวิจารณ์หนังสือ

⁴⁴ นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

E-mail: panthipai@hotmail.com. Tel.: 089-712-0404

บทนำ

การวัดทางจิตวิทยาและสังคมวิทยาเป็นกิจกรรมที่นักวิจัยด้านสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์กระทำเพื่อค้นหาคำตอบของคำถามการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพล หรือมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของบุคคลหรือกลุ่มสังคม และตัวแปรหนึ่งที่ได้รับความสนใจและศึกษาอย่างมาก คือ ทักษะ (Attitude) เนื่องจากแนวคิดที่ว่าทัศนคติเป็นตัวกำหนดทิศทางของพฤติกรรม โดย Gordon Allport นักจิตวิทยาชาวอเมริกันที่ได้เริ่มกล่าวถึงทัศนคติว่า เป็นการแสดงออกถึงความชอบ หรือ ไม่ชอบ ต่อบุคคล สิ่งของ ตนเอง หรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง อันเป็นผลมาจากประสบการณ์ในอดีตและปัจจุบันของบุคคล จากแนวคิดดังกล่าวจึงเกิดการสร้างเครื่องมือขึ้นมาเพื่อวัดระดับของความมากน้อยของความรู้สึกผ่านการรายงานตนเองของกลุ่มตัวอย่าง และนำผลที่ได้มาวิเคราะห์และสรุปเป็นแนวคิด ทฤษฎี หรือตัวแบบอันเป็นประโยชน์ต่อสังคมต่อไป ดังนั้นการศึกษาเรื่องการวัดจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับนักวิจัย หรือผู้ที่สนใจศึกษาค้นคว้าหาคำตอบเกี่ยวกับสังคมในมิติต่างๆ

สำหรับวิธีการที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในการวัดทางจิตวิทยาสังคมและบุคลิกภาพ คือ การใช้แบบสอบถาม โดยให้กลุ่มตัวอย่างรายงานตนเอง หรือ แสดงความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อประเด็นที่ผู้วิจัยสนใจศึกษา และนำผลลัพธ์ที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ ซึ่งในปัจจุบันมีหนังสือเกี่ยวกับวิธีการสร้างเครื่องมือวัดทัศนคติหรือสำรวจความคิดเห็นเป็นจำนวนมาก โดยเนื้อหาส่วนใหญ่ นำเสนอในเรื่องของวิธีการสร้างแบบสอบถามสำหรับการวัดและประเมินค่าทัศนคติและการตีความจากสิ่งที่ต้องการวัดตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย แม้แบบสอบถามจะเป็นวิธีการที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง แต่ในช่วง 20 ปีที่

ผ่านมามีคำถามจากนักวิจัยว่า เราสามารถตอบได้อย่างชัดเจนหรือไม่ว่าคำตอบที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามนั้นเป็นความจริง เนื่องจากยังไม่สามารถนำเครื่องมือ หรืออุปกรณ์ใดไปวัดทัศนคติ หรือความคิดเห็นได้โดยตรงเหมือนกับสิ่งของที่จับต้องได้ เราจึงต้องใช้วิธีการวัดโดยอ้อมผ่านการรายงานตนเองด้วยการตอบแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ซึ่งก็พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามบางคนสามารถควบคุมการตอบสนองของตนโดยการไม่รายงานความคิดเห็นที่แท้จริง หรือไม่แสดงทัศนคติของตนเองออกมาอย่างเต็มที่ อาจเพราะต้องการปกปิดความรู้สึกที่แท้จริง หรือตอบคำถามไปในแนวทางที่สังคมคาดหวัง ในเวลาต่อมานักวิจัยจึงได้ค้นหาและพัฒนาเทคนิคใหม่ๆ ในการวัดผลการศึกษาวัดทางจิตวิทยาสังคมและบุคลิกภาพด้วยการวัดการตอบสนองโดยอัตโนมัติของบุคคล หรือที่เรียกว่าการวัดผลโดยนัย (Implicit Measures)

สาเหตุที่การวัดโดยนัยอาจเรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่า การวัดการตอบสนองโดยอัตโนมัติ เนื่องจากมีที่มาจากนิยามของ Russel H. Fazio (1990) นักจิตวิทยาสังคมผู้ที่ทำการศึกษาการวัดทัศนคติโดยนัย ซึ่งมีที่มาจากแนวคิดที่ว่า ทัศนคติโดยนัย คือ การเชื่อมโยงความทรงจำระหว่างวัตถุ (Objects) กับการประเมินค่า (Evaluation) อย่างอัตโนมัติ ณ สถานการณ์หนึ่ง โดยใช้ความเร็วในการตอบสนองเป็นตัวชี้วัดความเข้มข้นของความรู้สึกนึกคิดของผู้ถูกวัดกับวัตถุที่ถูกให้ประเมิน และจากแนวคิดดังกล่าว Fazio และ Olson (2003) จึงพัฒนาเครื่องมือวัดทัศนคติโดยนัยขึ้นมา โดยมีพื้นฐานมาจากการลดข้อด้อยของการใช้แบบสอบถามที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบมีเวลาคิดว่าจะเลือกตอบคำถามในแต่ละข้ออย่างไร ทำให้นักวิจัยอาจได้รับข้อมูลที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง ซึ่ง

การศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีการวัดเป็นสิ่งสำคัญสำหรับนักวิจัย นักศึกษา หรือผู้ที่สนใจในการทำวิจัย โดยเฉพาะในเรื่องการเทคนิคการเก็บข้อมูลจากตัวแปรที่มีลักษณะเป็นนามธรรมดังเช่นทัศนคติ เพื่อสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูลที่เหมาะสมสำหรับการตอบคำถามการวิจัย และนำมาซึ่งผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ

สาระสำคัญของหนังสือ

หนังสือเล่มนี้มีชื่อว่า Implicit Measures for Social and Personality Psychology โดย Laurie A. Rudman ซึ่งเขียนขึ้นในปี 2011 และเป็นการตีพิมพ์ครั้งแรก ผู้แต่งเขียนขึ้นเพื่อให้ผู้ที่เริ่มต้นศึกษาในสาขาที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาสังคมและจิตวิทยาเชิงบุคลิกภาพ นำไปใช้เป็นแนวทางในการออกแบบและวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยของตนเอง โดยมีการยกตัวอย่างที่เป็นต้นแบบที่ดีของวิธีการวัดโดยนัย และชุดของข้อมูลหรือคำคุณศัพท์สำหรับนำไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ผู้เขียนยังได้อธิบายถึงความยืดหยุ่นการปรับใช้เครื่องมือภายใต้ข้อพึงระวังที่ผู้วิจัยต้องคำนึงถึงเพื่อลดข้อผิดพลาดในการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ผล ผู้แต่งได้แบ่งการนำเสนอสาระสำคัญออกเป็น 5 บท ดังนี้

บทที่ 1 คำแนะนำเกี่ยวกับการวัดการเชื่อมโยงโดยนัย (Introduction to Implicit Assessment) เพื่อทำความเข้าใจกับผู้อ่านว่าเป้าหมายของหนังสือเล่มนี้ คือ การสอนผู้ที่ยังไม่มี ความเชี่ยวชาญในเรื่องการวัดโดยนัยให้สามารถนำไปใช้ในการวิจัยของตนเองได้ การนำเสนอเนื้อหาจึงเน้นในภาคปฏิบัติมากกว่าภาคทฤษฎี ซึ่งจะช่วยตอบคำถามว่าจะออกแบบและสร้างความเที่ยงตรงในการวัดนี้ได้อย่างไร และทำอย่างไรจึงจะหลีกเลี่ยงการเกิดข้อผิดพลาดในการใช้งานได้ ผู้แต่งได้อธิบาย

ถึงการวัดทัศนคติโดยนัยว่า การเชื่อมโยงความทรงจำระหว่างวัตถุที่ปรากฏให้เห็นกับการประเมินค่าอย่างอัตโนมัติ หรือกล่าวได้ว่าเป็นการตอบสนองอย่างอัตโนมัติเมื่อเห็น หรือนึกถึงวัตถุนั้นๆ อันเป็นผลมาจากการตอบสนองในระดับจิตใต้สำนึก ทำให้บุคคลตอบคำถามโดยปราศจากความตั้งใจและความรู้ตัว และแนวโน้มของคำตอบได้รับผลมาจากการประสบการณ์ในอดีตที่ผ่านมา ดังเช่นที่ Greenwald และ Banaji (1995) นักจิตวิทยาที่ศึกษาและสร้างเครื่องมือสำหรับการวัดโดยนัย ได้สรุปว่าทัศนคติโดยนัยเปรียบเสมือนเครื่องมือที่ทำหน้าที่ให้การตอบสนองของบุคคลเป็นไปอย่างอัตโนมัติ แต่อย่างไรก็ตามเราสามารถสร้างเครื่องมือสำหรับการวัดโดยนัยได้ โดยเครื่องมือที่ผู้แต่งหยิบยกมากล่าวถึงในเรื่องการวัดโดยนัยสำหรับจิตวิทยาสังคมและบุคลิกภาพ คือ แบบประเมินการเตรียมการรับรู้ (Evaluative Priming) และการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย (Implicit Association Test : IAT)

บทที่ 2 แบบประเมินการเตรียมการรับรู้ (Evaluative Priming) ผู้แต่งนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับแบบประเมินการเตรียมการรับรู้ (Evaluative Priming) ซึ่งเป็นเครื่องมือหนึ่งสำหรับการวัดทัศนคติที่ถูกพัฒนาขึ้นมาโดย Fazio (1990) เพื่อวัดทัศนคติโดยนัย นับได้ว่าเป็นเครื่องมือแรกๆ ที่สร้างขึ้นสำหรับการวัดโดยนัย จากการอาศัยกระบวนการของความทรงจำในระยะยาวที่มีผลต่อการตอบสนองต่อวัตถุที่รับรู้ โดยวัตถุแรกที่ปรากฏจะเป็นการเตรียมการรับรู้ (prime) และวัตถุที่สองจะเป็นเป้าหมาย (target) หรือคำตอบของการศึกษา สำหรับการวัดผลจะใช้อัตราความเร็วในการตอบสนองต่อสิ่งเร้า ทั้งนี้ประเด็นที่ถูกนำมาวัดโดยการวัดโดยนัยส่วนใหญ่ จะเป็น เรื่องที่ละเอียดอ่อนและเปราะบางในความรู้สึกของคน

ทั่วไป ได้แก่ เชื้อชาติ สีผิว เพศ น้ำหนัก ความรู้สึกมีอำนาจทางเพศ เป็นต้น สำหรับวิธีการประเมินนั้นผู้ถูกประเมินทำการประเมินผ่านหน้าจอคอมพิวเตอร์ ซึ่งโปรแกรมจะปรากฏการเตรียมการรับรู้ซึ่งอาจที่เป็นคำคุณศัพท์ทั้งด้านบวกและด้านลบ หรือรูปภาพให้ผู้ประเมินดู หลังจากนั้นจึงทำการเลือกเป้าหมายหรือคำตอบโดยการกดปุ่มที่แป้นคีย์บอร์ดที่ระบุคำว่า “ดี” และ “ไม่ดี” และนำผลจากอัตราความเร็วในการตอบสนองมาวิเคราะห์ว่าวัตถุแรกใดมีผลต่อผู้ประเมินมากที่สุด ขั้นตอนต่อมาจึงปรากฏการเตรียมการรับรู้ขึ้นอีกครั้งพร้อมคำคุณศัพท์ทั้งด้านบวกและด้านลบ และให้ผู้ประเมินกดปุ่มเลือกเป้าหมาย หรือคำตอบโดยการกดปุ่มที่แป้นคีย์บอร์ดที่ระบุคำว่า “ดี” และ “ไม่ดี” อีกครั้ง โดยสิ่งสำคัญคือ การเตรียมการรับรู้สนับสนุน หรือยับยั้งการตอบสนองต่อเป้าหมายอย่างไร และเมื่อไม่มีการเตรียมการรับรู้ความเร็วในการตอบสนองเป็นอย่างไร เพื่อที่จะนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาใช้กำหนดเป็นเกณฑ์มาตรฐานของกลุ่มต่อไป

นอกจากนี้ผู้แต่งได้แสดงตัวอย่างแบบประเมินการเตรียมการรับรู้ในเรื่องทัศนคติต่อคนผิวสี ทัศนคติต่ออำนาจทางเพศ และทัศนคติต่อเป้าหมายในชีวิตของนักศึกษา และในตอนท้ายของบทได้กล่าวถึงประโยชน์และข้อจำกัดของแบบประเมินการเตรียมการรับรู้ ประโยชน์ของเครื่องมือนี้คือมีความยืดหยุ่นในการนำไปปรับใช้กับการวัดทัศนคติที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เป็นการแบ่งกลุ่มในสังคมมากกว่าการวัดสิ่งที่เป็นลักษณะเฉพาะเจาะจงสำหรับข้อจำกัด คือ สิ่งรบกวนจากสภาพแวดล้อมในขณะทำการวัด กล่าวโดยสรุปของเทคนิคแบบประเมินการเตรียมการรับรู้ คือ การเปลี่ยนวิธีการสอบถามจากผู้ถูกประเมินว่ารู้สึกอย่างไรต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งมาเป็นการให้ผู้ถูกประเมินสะท้อนทัศนคติของตนเองด้วยการเลือกคำตอบในแบบประเมินการ

เตรียมการรับรู้ผ่านการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

บทที่ 3 การวัดการเชื่อมโยงโดยนัย (The Implicit Association Test) ผู้แต่งได้อธิบายถึงวิธีการการสร้างการวัดการเชื่อมโยงโดยนัยสำหรับการวัดทัศนคติ ซึ่งมีหลักการมาจากการเชื่อมโยงของสองสิ่งเข้าด้วยกัน โดยพิจารณาความเร็วในการเลือกคำตอบที่ผู้ถูกประเมินเลือก ซึ่งวิธีการคล้ายคลึงกับแบบประเมินการเตรียมการรับรู้ แต่จะให้ผู้ถูกประเมินเห็นภาพ หรือข้อความพร้อมกับทำการเลือกคำตอบในเวลาเดียวกัน ซึ่งการวัดนี้จะทำผ่านโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และเมื่อเริ่มทำการวัดหน้าจอก็จะปรากฏของรูปภาพ หรือคำนามขึ้น และให้ผู้ถูกประเมินเลือกคำ หรือคำคุณศัพท์ซึ่งจะเป็นคำคู่ตรงข้ามกันด้วยการกดแป้นคีย์บอร์ดตามที่โปรแกรมกำหนด เช่น เลือก “ดี” กดปุ่มตัวอักษร “E” ที่แป้นคีย์บอร์ด แต่หากเลือก “ไม่ดี” ให้กดปุ่ม “I” ที่แป้นคีย์บอร์ด และนำเวลาที่ผู้ถูกประเมินใช้ในการเลือกคำตอบมาคำนวณหาผลลัพธ์ของการศึกษา โดยแบบทดสอบนี้มาจากแนวคิดที่ว่าหากของสองสิ่งมีความเชื่อมโยงกันอย่างชัดเจน ผู้ถูกประเมินจะมีการตอบสนองได้อย่างรวดเร็วจากการทำงานของจิตใต้สำนึก ผู้แต่งได้นำเสนอการใช้โปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) รวมถึงสถิติที่เหมาะสมในการวิเคราะห์ผลของแบบทดสอบการเชื่อมโยง และในตอนท้ายได้อธิบายถึงการปรับใช้แบบทดสอบกับการวัดทัศนคติโดยนัยในประเด็นอื่นๆ นอกจากเรื่องของสีผิว ได้แก่ เพศ เชื้อชาติ ลักษณะทางเพศ ด้วยการเปลี่ยนชุดของคำที่แสดงคุณลักษณะของเป้าหมาย เพื่อให้ผู้ถูกทดสอบทำการเลือก ทั้งนี้ผู้แต่งได้นำเสนอชุดของคำที่แสดงคุณลักษณะทางบวกและลบเพื่อเป็นข้อมูลให้กับผู้อ่านได้นำไปปรับใช้ในงานวิจัยของตนเอง

นอกจากนี้ผลการศึกษาที่ผ่านมาพบว่าสามารถนำรูปภาพมาแทนคำพูดได้ ถ้ารูปภาพนั้นสื่อถึงคุณลักษณะของสิ่งที่ต้องการศึกษา ในตอนท้ายของบทผู้แต่งยังได้กล่าวถึงประโยชน์และข้อจำกัดของแบบทดสอบ โดยแบบทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัยนี้มีความยืดหยุ่นในการปรับใช้กับทัศนคติที่สนใจศึกษา ลดปัญหาเรื่องค่าขนาดของอิทธิพล และป้องกันการสร้างตอบจากกลุ่มตัวอย่างได้เป็นอย่างดี แต่ทั้งนี้แบบสอบถามนี้ไม่ได้มีความสัมพันธ์กับเครื่องมือการวัดโดยนัยอื่นๆ เช่น แบบประเมินการเตรียมการรับรู้ และแบบสอบถามนี้เน้นที่การวัดจุดมุ่งหมายเดียวเท่านั้น

บทที่ 4 ความยืดหยุ่นของการวัดการเชื่อมโยงโดยนัย (The Flexibility of the Implicit Association Test) ผู้แต่งได้กล่าวถึงความยืดหยุ่นของการวัดการเชื่อมโยงโดยนัย ซึ่งโครงสร้างของแบบทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัยสามารถประยุกต์ให้เหมาะกับเป้าหมายของงานวิจัยที่หลากหลาย ในบทนี้ผู้แต่งได้ยกตัวอย่างการใช้การวัดการเชื่อมโยงโดยนัยสำหรับการวัดในเรื่อง สามัญทัศน์ (Stereotype) การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-esteem) และอัตมโนทัศน์ (Self-concept) และกล่าวว่าการวัดการเชื่อมโยงโดยนัยนี้สามารถนำไปใช้ประเมินได้หลากหลายเป้าหมาย ตัวอย่างเช่นในกลุ่มจิตวิทยาสุขภาพก็เป็นสาขาหนึ่งที่มีอัตราการนำไปใช้เพิ่มมากขึ้น รวมไปถึงกลุ่มที่ศึกษาเรื่องพฤติกรรมของผู้บริโภคที่พิสูจน์แล้วว่าการวัดนี้มีประสิทธิภาพ กลุ่มที่ศึกษาเรื่องทางการเมืองได้นำไปใช้ในเรื่องการโหวต กลุ่มนักจิตวิทยาคลินิกได้เริ่มนำมาใช้ในการวินิจฉัยและบำบัดรักษา ดังนั้นข้อจำกัดในการใช้งานการวัดการเชื่อมโยงโดยนัยจึงอยู่ที่นักวิจัยเองว่าจะสามารถสร้างสรรค์แบบทดสอบนี้ไปสู่ผลลัพธ์ที่ต้องการได้อย่างไร

บทที่ 5 แนวปฏิบัติพื้นฐานของการดำเนินงาน (Basic Operations) เกี่ยวกับการวัดผลโดยนัย ซึ่งผู้แต่งได้นำเสนอข้อมูลพื้นฐานต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยที่สนใจศึกษาการวัดโดยนัย ได้แก่ การใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเฉพาะจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนโดยทั่วไป และประเด็นที่ต้องคำนึงถึงในการเก็บข้อมูลด้วยวิธีนี้ เช่น การกำหนดระยะเวลาในการให้ผู้ทำแบบทดสอบตัดสินใจเลือกข้อความในแต่ละข้อว่าควรใช้เวลาานเท่าไร การกำหนดอัตราความผิดพลาดที่เกิดขึ้น การลดความลำเอียงของผู้ทำแบบทดสอบ การกำหนดปุ่มกดที่แป้นคีย์บอร์ดให้เหมาะสมและง่ายต่อการตอบสนอง นอกจากนี้ได้ให้คำแนะนำในการแปลงข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์ในโปรแกรม SPSS การกำหนดคำสั่งในการใช้งานและการวิเคราะห์ข้อมูล และได้แนะนำให้ผู้ที่สนใจศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่เว็บไซต์ของ Greenwald ซึ่งจะให้คำแนะนำและตัวอย่างที่น่าสนใจในการใช้งานแบบทดสอบเชื่อมโยงโดยนัย หรือติดต่อผู้เขียนเพื่อศึกษาเพิ่มเติมในหลักสูตรเกี่ยวกับการวัดโดยนัย ทั้งแบบประเมินการเตรียมการรับรู้ และการวัดการเชื่อมโยงโดยนัย

ประโยชน์และความน่าสนใจของหนังสือ

ภาพรวมหนังสือเล่มนี้เหมาะสมสำหรับผู้กำลังค้นหาเครื่องมือใหม่ๆ มาใช้ในการวัดทัศนคติโดยนัย (Implicit attitudes) เพื่อลดความปัญหาการเลียงที่จะตอบข้อมูลตามความรู้สึกที่แท้จริง ซึ่งประโยชน์ที่ผู้อ่านจะได้รับจากหนังสือเล่มนี้มีดังนี้

1. เนื้อหาที่นำเสนอในหนังสือเล่มนี้เป็น การรวบรวมข้อมูลจากนักวิจัยหลายท่านที่เชี่ยวชาญในเรื่องการวัดโดยนัยด้วยแบบประเมิน คือ แบบประเมินการเตรียมการรับรู้ และแบบทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย และแสดงให้เห็นถึงประโยชน์และ

ข้อจำกัดของการนำเครื่องมือทั้ง 2 ชนิดนี้มาใช้ในการทำวิจัย เพื่อให้ผู้อ่านได้ตระหนักและคำนึงถึงตั้งแต่กระบวนการออกแบบงานวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล แต่สำหรับผู้เพิ่งเริ่มต้นศึกษาในเรื่องทางจิตวิทยาควรศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องทัศนคติโดยนัย เพื่อทำความเข้าใจให้ชัดเจน เนื่องจากจะมีผลต่อการนำเครื่องมือที่ผู้เขียนนำเสนอมาประยุกต์ใช้ในงานวิจัยของตนเอง

2. ผู้แต่งถ่ายทอดหลักการวัดผ่านการยกตัวอย่าง เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่ายและชัดเจนว่า คำคุณศัพท์ด้านบวกเป็นอย่างไร ด้านลบเป็นอย่างไร และมีตัวอย่างชุดของคุณลักษณะที่สามารถนำไปปรับใช้กับงานวิจัยแต่ละเรื่อง ตัวอย่างหน้าตารางการวิเคราะห์ รวมทั้งตัวอย่างการนำเครื่องมือไปใช้ในการวัดทัศนคติโดยนัยในประเด็นต่างๆ เช่น การวัดทัศนคติของสังคมทั่วไป (Stereotype) การวัดทัศนคติต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-esteem) เป็นต้น

3. เครื่องมือที่ใช้สำหรับการวัดโดยนัยที่ผู้แต่งนำเสนอ นั้น เหมาะสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านโปรแกรมคอมพิวเตอร์ หรืออินเทอร์เน็ต ซึ่งมีความสะดวกสำหรับกลุ่มตัวอย่างบางกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มสาธารณะชนทั่วไป แต่ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงข้อจำกัดของเครื่องมือที่ผู้เขียนได้กล่าวไว้เป็นแนวทางให้พิจารณาและตระหนักถึง

โดยสรุปหนังสือเล่มนี้เน้นการนำเสนอเครื่องมือสำหรับการวัดโดยนัย สำหรับให้ผู้ที่สนใจได้นำไปประยุกต์ใช้กับงานวิจัยของตนเองได้อย่างเหมาะสม เพื่อลดข้อจำกัดของวิธีการรายงานตนเองผ่านการทำแบบทดสอบหรือการสัมภาษณ์ และเป็นประโยชน์ต่อวงการการศึกษาวิจัยทางด้านจิตวิทยาและพฤติกรรมศาสตร์ในประเทศไทย ด้วยการนำเครื่องมือใหม่ๆ มาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัย

จุดเด่นและจุดด้อยของหนังสือ

จุดเด่นของหนังสือเล่มนี้ คือ การนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการวัดผลโดยนัยพร้อมกับการตัวอย่างประกอบในการวัดแต่ละแบบ ทำให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจในหลักการวัดและการนำไปประยุกต์ใช้เพื่อสร้างเครื่องมือสำหรับการวัดโดยนัย และวิธีการวัดผลโดยนัยนี้เป็นอีกทางเลือกให้กับนักวิจัยรุ่นใหม่ที่สนใจสร้างเครื่องมือวัดโดยนัยด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อลดความผิดพลาดจากการเลียงตอบความรู้สึที่แท้จริงของผู้ถูกประเมิน และมีความสะดวกในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ เพื่อหาทัศนคติของคนในสังคมโดยทั่วไป ในประเด็นทางจิตวิทยาสังคมและจิตวิทยาเชิงบุคลิกภาพ

จุดด้อยของหนังสือเล่มนี้ คือ การอธิบายเพียงเล็กน้อยเกี่ยวกับตัวแปรทางจิตวิทยาสังคมและจิตวิทยาเชิงบุคลิกภาพ โดยในบทแรกของหนังสือได้กล่าวถึงเพียงเฉพาะการวัดทัศนคติ ซึ่งทำให้ผู้ที่เริ่มต้นศึกษาเรื่องการวัดโดยนัยไม่มีหลักเกณฑ์ หรือข้อสังเกตอย่างชัดเจนว่าตัวแปรทางจิตวิทยาสังคมและจิตวิทยาเชิงบุคลิกภาพใดที่มีความเหมาะสมสำหรับนำมาใช้วัดด้วยวิธีการวัดผลโดยนัยตามที่ผู้แต่งได้นำเสนอ

เอกสารอ้างอิง

- Fazio, R. H. (1990). Multiple Processes by which attitudes guide behavior: The MODE model as an integrative framework. *In Advances in experimental social psychology*. 79-105.
- Fazio, R. H., & Olson, M. A. (2003). Implicit measures in social cognition research: Their meaning and use.

- Annual Review of Psychology*,
54, 297-327.
- Greenwald, A. G., & Banaji, M. R. (1995).
Implicit social cognition: Attitudes,
self-esteem, and stereotype.
Psychological Review, 102, 4-27.
- Rudma, L. A. (2011). Implicit Measures for
Social and Personality Psychology.
London: SAGE.
- Rudma, L. A. (2011). Implicit Measures for
Social and Personality Psychology.
London: SAGE.